

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

28.11.2017 № 158 - р/к

Справа № 1/02-24-17

м. Харків

Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу

Адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 1/02-24-17 про порушення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ "КОМПЛЕКС З ВИВОЗУ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ" (надалі – КП "КВПВ") законодавства про захист економічної конкуренції та подання першого відділу досліджень і розслідувань від 06.11.2017 № 468 про попередні висновки у цій справі,

ВСТАНОВИЛА:

За результатами розгляду заяви від 15.02.2017 (вх. № 472/Р-36) фізичної особи [REDACTED] про порушення КП "КВПВ" законодавства про захист економічної конкуренції (надалі – Заява), на підставі подання першого відділу досліджень та розслідувань від 20.04.2017 № 165 про початок розгляду справи за ознаками вчинення КП "КВПВ" порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах території м. Харкова, на якій розташовані житлові будинки комунальної власності територіальної громади м. Харкова, адміністративною колегією Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України прийнято розпорядження від 20.04.2017 № 49-рп/к про початок розгляду справи № 1/02-24-17 (надалі - Справа).

До Справи приєднано заяву від 19.04.2017 (вх. від 24.04.2017 № 1243/К-77) фізичної особи [REDACTED]

Дії КП "КВПВ" полягають у прийнятті Наказу "Про здійснення нарахування плати за послуги з вивезення побутових відходів" від 28.09.2016 № 302/інф., яким встановлена вартість послуг з вивезення твердих побутових відходів по особовим рахункам, за якими відсутні зареєстровані споживачі, як за двох мешканців.

В результаті збирання і аналізу доказів, з'ясування дійсних обставин Справи встановлено наступне.

КП "КВПВ" є юридичною особою та зареєстроване 10.01.2005 № 1 480 121 0000 005531, ідентифікаційний код – 33290649, місцезнаходження: 61140, м. Харків, пров. Золотий, 4.

Основним видом діяльності КП "КВПВ" є збирання безпечних відходів (Код КВЕД 38.11).

У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції» КП "КВПВ" є суб'єктом господарювання.

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі - Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики та згідно зі статтею 12 Закону України "Про захист економічної конкуренції" встановлено наступне.

Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- послуги з вивезення твердих побутових відходів в межах території м. Харкова, на якій розташовані житлові будинки комунальної власності територіальної громади м. Харкова (надалі – Послуги);

- КП «КВПВ» - надавач Послуг.

Споживачами Послуг є, зокрема, фізичні особи, які отримують Послуги.

Відповідно до статті 13 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" до житлово-комунальних послуг віднесені послуги з вивезення побутових відходів.

Відповідно до статті 1 Закону України "Про відходи" послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.

Згідно зі статтею 1 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" виконавцем є суб'єкт господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальної послуги споживачу відповідно до умов договору.

Відповідно до статті 8 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" органи місцевого самоврядування визначають виконавця житлово-комунальних послуг відповідно до цього Закону в порядку, затвердженому центральним

органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради "Про визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів у місті Харкові" від 28.12.2011 № 940, виконавцем послуг з вивезення побутових відходів визначено, зокрема, КП «КВПВ».

Відповідно до пункту 5.1 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Товарними межами ринку є товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого. Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін (пункт 4.2. Методики).

Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення.

Також, згідно зі статтею 1 Закону України «Про відходи» послуги з вивезення побутових відходів – збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.

Крім того, відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» тверді відходи - залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням.

Основною споживчою властивістю послуг з вивезення твердих побутових відходів є вилучення та вивезення їх із застосуванням спеціально обладнаного для цього автотранспорту на спеціально обладнані звалища чи полігони.

Послуги з вивезення твердих побутових відходів у розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції” є товаром.

Отже, товарними межами ринку є послуги з вивезення твердих побутових відходів, які не є взаємозамінними з іншими видами послуг, оскільки споживачі цих послуг не можуть обрати інші послуги на заміну.

Відповідно до вимог пункту 6.1. Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.

Відповідно до частини третьої статті 35-1 Закону України «Про відходи» збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Таким чином, територіальні межі ринків вивезення побутових відходів визначаються в межах території, яка обслуговується певним підприємством, уповноваженим на це органом місцевого самоврядування, та на якій надаються послуги у сфері поводження з побутовими відходами.

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 28.12.2011 № 940 "Про визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів у місті Харкові", зокрема КП «КВПВ» визначено виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів.

Послуги КП «КВПВ» надає на підставі публічного договору «Про надання послуг з вивезення твердих побутових відходів» (надалі - Публічний договір), який було опубліковано в офіційному друкованому виданні Харківської міської ради «Харьковские Известия» від 28.12.2011 № 153/2.

Сторонами Публічного договору є КП «КВПВ» та власник (наймач, орендар) квартири, розташованої в житловому будинку комунальної власності територіальної громади м. Харкова.

Таким чином, територіальними межами ринку визначено територію міста Харкова, на якій розташовані житлові будинки комунальної власності територіальної громади м. Харкова (надалі – Територіальні межі).

Бар'єрами вступу на ринок є:

- адміністративні обмеження, пов'язані із вступом на ринок, а саме рішення виконавчого комітету Харківської міської ради від 28.12.2011 № 940 "Про визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів у місті Харкові", яким, зокрема, КП «КВПВ» визначено виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів;

- значні фінансові витрати на придбання спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення твердих побутових відходів або необхідність укладання договору оренди такого транспортного засобу.

Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок із сталою структурою.

Часовими межами ринку визначено 2016 рік та січень-жовтень 2017 року, період протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінювались.

Інші суб'єкти господарювання на ринку Послуг в Територіальних межах не діяли. Тобто, конкурентів у КП "КВПВ" в межах обслуговуючої території на цьому ринку в зазначений період не було.

КП "КВПВ" протягом 2016 року та січня-жовтня 2017 року (включно) було єдиною організацією, яка надавала Послуги в Територіальних межах.

Відповідно до розрахунків, здійснених відповідно до Методики, частка КП "КВПВ" на ринку Послуг у Територіальних межах складає 100 %. Станом на листопад 2017 року суттєвих змін на зазначеному ринку не відбулося.

Враховуючи наведене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України "Про захист економічної конкуренції" КП "КВПВ" за підсумками діяльності у період 2016 року, січня-жовтня 2017 року та станом на листопад 2017 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг в Територіальних межах, з часткою 100 %.

Відповідно до пункту 2 статті 14 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" ціни/тарифи на комунальні послуги та послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій формуються і затверджуються центральними органами виконавчої влади, національними комісіями, що здійснюють державне регулювання у відповідних сферах, та органами місцевого самоврядування відповідно до їхніх повноважень, визначених законом.

Статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, зокрема, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), які встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг), транспортні та інші послуги.

Відповідно до статті 31 Закону України "Про житлово-комунальні послуги":

- виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів;

- органи місцевого самоврядування встановлюють тарифи на житлово-комунальні послуги в розмірі не нижче економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво (надання).

Відповідно до пункту 2 Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2006 № 1010 (надалі – Порядок) тарифи на послуги з вивезення побутових відходів - грошовий вираз витрат із збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізації, знешкодження та захоронення 1 куб. метра або 1 тонни

(за наявності вагового обладнання) побутових відходів, розрахований на основі економічно обґрунтованих планованих витрат з урахуванням планованого прибутку та податку на додану вартість.

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 05.11.2014 № 646 встановлено тарифи на послуги, які надає КП «КВПВ», а саме на послуги з вивезення твердих побутових відходів для населення у розмірі 55,56 грн/м³, на послуги з вивезення великогабаритних відходів - 126,65 грн/м³ (надалі – Рішення ХМР від 05.11.2014 № 646).

Порядок надання послуг з вивезення побутових відходів регулюється Правилами надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (надалі – Правила № 1070).

Правила № 1070 регулюють відносини між споживачами і виконавцями послуг із збирання та вивезення твердих і рідких побутових відходів. Правила обов'язкові для виконання всіма споживачами і виконавцями, незалежно від форм власності і підпорядкованості.

Відповідно до пункту 6 Правил № 1070 обсяг надання послуг розраховується на підставі норм, затверджених органом місцевого самоврядування.

Пунктом 7 Правил № 1070 передбачено, що норми надання послуг визначаються на підставі правил, встановлених центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

Правила визначення норм надання послуг з вивезення побутових відходів затверджені Наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 30.07.2010 № 259, зареєстровані в Міністерстві юстиції України від 29.09.2010 № 871/18166 (надалі – Правила № 259).

Відповідно до пункту 1.2. Правил № 259, норма - це кількісний показник споживання послуг з вивезення побутових відходів, які утворюються на одну розрахункову одиницю (одного мешканця для житлової забудови, одне місце в готелі, гуртожитку та ін.) за одиницю часу.

Відповідно до Додатку 1 Правил № 259 одиницею виміру для розрахунку кількості твердих побутових відходів в багатоквартирних та одноквартирних будинках є 1 мешканець.

Рішенням Харківської міської ради від 27.12.2006 № 215/06 затверджено норми утворення твердих побутових відходів у м. Харкові (зі змінами відповідно до Рішення Харківської міської ради від 23.12.2011 № 581/11) (надалі – Рішення ХМР від 27.12.2006 № 215/06), відповідно до якого для мешканців будинків місцевих рад, будинків ЖБК та ОСББ, а також відомчих будинків середньорічна норма надання послуг з вивезення великогабаритних відходів на одного мешканця м. Харкова становить 0,15 м³, середньорічна норма надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на одного мешканця м. Харкова - 2,15 м³.

Отже, норма надання Послуг встановлюється на одного мешканця міста Харкова.

Відповідно до пункту 1.2. Правил управління будинком, спорудою, житловим комплексом або комплексом будинків і споруд, затверджених Наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27.04.2009 за № 377/16393, мешканці - власники, співвласники, наймачі, орендарі окремих житлових і нежитлових приміщень будинку, які проживають у будинку.

Тобто, Послуги КП «КВПВ» отримують безпосередньо споживачі, які є мешканцями житлових приміщень будинків комунальної власності територіальної громади м. Харкова.

Частиною першою статті 19 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" передбачено, що відносини між учасниками договірних відносин у сфері житлово-комунальних послуг здійснюються виключно на договірних засадах. Відповідно до частини другої зазначеної статті учасниками відносин у сфері житлово-комунальних послуг є: власник, споживач, виконавець, виробник.

Відповідно до статті 32 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" плата за житлово-комунальні послуги нараховується щомісячно відповідно до умов договору в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Розмір плати за комунальні послуги розраховується, зокрема, виходячи з розміру затверджених цін/тарифів.

Пунктом 3 Правил визначено, що договір про надання послуг укладається відповідно до типового договору, наведеного у додатку до Правил.

Типовий договір укладається між виконавцем послуг з вивезення побутових відходів та фізичною особою, що є власником (наймачем, орендарем) квартири (будинку).

Послуги КП «КВПВ» надає на підставі Публічного договору.

Додатком № 1 до Публічного договору є розрахунок щомісячної вартості послуг. Так, щомісячна вартість послуг з вивезення побутових відходів розраховується за формулою:

$$V_{\text{міс}} = ((T_{\text{ТПВ}} \times T_{\text{ВВ}} \times T_{\text{ВВ}} \times N_{\text{ВВ}}) / 12_{\text{міс}}) \times k$$

де: $V_{\text{міс}}$ – щомісячна вартість послуг з вивезення побутових відходів;

k – кількість споживачів, які мешкають в житловому приміщенні;

$T_{\text{ТПВ}}$ – тариф на послуги з вивезення твердих побутових відходів, затверджений рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради;

$N_{\text{ТПВ}}$ – норма надання послуг з вивезення побутових відходів для мешканців будинків місцевих рад, будинків ЖБК та ОСББ, а також підвідомчих будинків, затверджена рішенням Харківської міської ради;

$T_{\text{ВВ}}$ - тариф на послуги з вивезення великогабаритних відходів, затверджений рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради;

$N_{\text{ВВ}}$ - норма надання послуг з вивезення великогабаритних відходів для мешканців будинків місцевих рад, будинків ЖБК та ОСББ, а також підвідомчих будинків, затверджена рішенням Харківської міської ради;

$12_{\text{міс}}$ – дванадцять місяців року.

Листом від 16.03.2017 № 706 (вх. № 852) КП «КВПВ» повідомило територіальне відділення, що плата за Послуги встановлена на підставі таких документів:

- Рішення ХМР від 27.12.2006 № 215/06 (зі змінами);

- Рішення ХМР від 05.11.2014 № 646,

та складає на 1 мешканця (споживача) $11,54 \text{ грн} = 2,15 \text{ м}^3 \times 55,56 \text{ грн} + 0,15 \text{ м}^3 \times 126,65 \text{ грн}/12 \text{ міс.}$, де:

$2,15 \text{ м}^3$ – норма надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на одного мешканця м. Харкова;

55,56 грн - тариф на послуги з вивезення твердих побутових відходів для населення;

$0,15 \text{ м}^3$ - норма надання послуг з вивезення великогабаритних відходів на одного мешканця м. Харкова;

126,65 грн – тариф на послуги з вивезення великогабаритних відходів;

12 – кількість місяців у році.

Наказом директора КП «КВПВ» "Про здійснення нарахування плати за послуги з вивезення побутових відходів" від 28.09.2016 № 302/інф. (надалі – Наказ) встановлено, що з 01.09.2016 нарахування вартості послуг з вивезення побутових відходів по особовим рахункам, за якими відсутні зареєстровані споживачі, здійснюються у розмірі 23,08 грн.

Відповідно до статті 3 Закону України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні" реєстрація - внесення інформації до реєстру територіальної громади, документів, до яких вносяться відомості про місце проживання/перебування особи, із зазначенням адреси житла/місця перебування із подальшим внесенням відповідної інформації до Єдиного державного демографічного реєстру в установленому Кабінетом Міністрів України порядку.

Частиною десятою статті 6 Закону України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні" реєстрація місця проживання здійснюється тільки за однією адресою. У разі якщо особа проживає у двох і більше місцях, вона здійснює реєстрацію місця проживання за однією з цих адрес за власним вибором. За адресою зареєстрованого місця проживання з особою ведеться офіційне листування та вручення офіційної кореспонденції.

КП "КВПВ" листом від 16.03.2017 № 706 (вх. № 852) повідомило, що нараховує плату по особовим рахункам, за якими відсутні зареєстровані споживачі, у розмірі 23,08 грн. як за дві особи (мешканця).

Відповідно до частини другої статті 32 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" розмір плати за комунальні послуги розраховується виходячи, зокрема, з розміру затверджених цін/тарифів, затвердженими в установленому порядку.

Враховуючи, що Послуги надаються споживачам з урахуванням затверджених Рішенням ХМР від 05.11.2014 № 646 тарифів на них та затверджених Рішенням ХМР від 27.12.2006 № 215/06 норм, встановлена Наказом вартість Послуг у розмірі 23,08 грн. у разі відсутності зареєстрованих споживачів може призвести до ущемлення їх інтересів.

Оскільки Послуги в межах території м. Харкова, на якій розташовані житлові будинки комунальної власності територіальної громади м. Харкова, надає лише КП "КВПВ", у споживачів відсутня альтернатива щодо отримання зазначених послуг у інших суб'єктів господарювання. Прийняття КП "КВПВ" Наказу може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які є власниками квартир, де відсутні зареєстровані споживачі, оскільки вони вимушені сплачувати вартість Послуг у подвійному розмірі від встановленої вартості зазначених Послуг.

За відсутності конкуренції на ринку надання Послуг у визначених Територіальних межах, окремі власники квартир житлових будинків, що перебувають у комунальній власності територіальної громади м. Харкова, не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг, тому вимушені погоджуватись на умови КП "КВПВ".

Вказані дії порушують законні інтереси споживачів, які залишаються незахищеними за відсутності ефективно функціонуючого ринкового механізму зі значною конкуренцією між учасниками ринку в межах в межах території м. Харкова, на якій знаходяться житлові будинки комунальної власності відповідної територіальної громади.

Експлуатуюча поведінка КП "КВПВ" завдає шкоди інтересам населення, слабка позиція якого використовується на власну користь. Через відсутність альтернативних продавців, які могли б реалізувати достатню кількість послуг, КП "КВПВ" є торговельним партнером, стосунків з яким неможливо уникнути.

Враховуючи наведене, дії КП «КВПВ», які полягають у прийнятті Наказу, яким встановлена вартість Послуг по особовим рахункам, за якими відсутні зареєстровані споживачі, як за двох мешканців, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

В ході розгляду Справи КП "КВПВ" не надало до територіального відділення ґрунтовних пояснень та документальних доказів, які б свідчили про відсутність факту порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку.

Враховуючи зазначене, матеріалами та доказами, зібраними у Справі, доведено, що дії КП "КВПВ", які полягають у прийнятті Наказу, яким встановлена вартість послуг з вивезення твердих побутових відходів по особовим рахункам, за якими відсутні зареєстровані споживачі, як за двох мешканців, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах території м. Харкова, на якій розташовані житлові будинки комунальної власності територіальної громади м. Харкова.

Фізичні особи [REDACTED] та [REDACTED] заперечень на подання про попередні висновки у Справі не надали, а КП "КВПВ" листом від 22.11.2017 № 3064 (вх. від 23.11.2017 № 3967) надало свої заперечення, які спростовуються наступним.

По-перше, КП "КВПВ" зазначає, що Наказ прийнято, зокрема, відповідно до Закону України «Про відходи» та статті 20 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», відповідно до яких громадяни України, іноземці та особи без громадянства зобов'язані вносити в установленому порядку плату за користування послугами з вивезення побутових відходів. Втім, таке заперечення не може бути прийняте до уваги з огляду на наступне.

Пунктом 6 частини першої статті 20 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що споживач має право на несплату вартості житлово-комунальних послуг за період тимчасової відсутності споживача та/або членів його сім'ї при відповідному документальному оформленні, а також за період фактичної відсутності житлово-комунальних послуг, визначених договором у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Відповідно підпункту 7 пункту 19 Типового договору про надання послуг з вивезення побутових відходів, який є Додатком 1 до Правил № 1070, споживач має право на несплату вартості послуг за період тимчасової відсутності споживача та/або членів сім'ї на підставі письмової заяви і документа, що підтверджує його відсутність – довідка з місця тимчасового проживання, роботи, лікування, навчання, проходження військової служби чи відбування покарання. Аналогічна норма міститься і в підпункті 7 пункту 18 Публічного договору, на підставі якого КП "КВПВ" надає Послуги.

Тобто, у разі тимчасової відсутності споживача він має право звернутися до надавача послуг для здійснення перерахунків за надані послуги з наданням копій відповідних підтверджуючих документів. Втім, чинним законодавством не передбачено обов'язку споживачів, які є власниками квартир, де відсутні зареєстровані споживачі, звертатися до надавача послуг з вивезення побутових відходів для здійснення перерахунків та доведення факту відсутності в їх квартирах мешканців.

Також, чинним законодавством не передбачено обов'язку власників квартир, у яких відсутні зареєстровані споживачі, здійснювати оплату за надані послуги у подвійному розмірі та доводити факти того, що у їх квартирах відсутні мешканці. Крім того, наявність певної особи права власності на житлове приміщення, зокрема, квартиру, не свідчить про обов'язкове проживання в ній осіб, тобто наявність мешканців, які користуються Послугами КП "КВПВ".

По-друге, КП "КВПВ" в запереченнях зазначає, що територіальне відділення стверджує, що КП "КВПВ" змінило тариф на Послуги, який встановлений Рішенням ХМР від 05.11.2014 № 646.

З цього приводу слід зазначити, що територіальне відділення в ході розгляду Справи не досліджувало питання щодо формування тарифу на Послуги. Предметом розгляду Справи було нарахування КП "КВПВ" оплати за Послуги.

Відповідно до статті 32 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" плата за житлово-комунальні послуги нараховується щомісячно відповідно до умов договору в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Розмір плати за комунальні послуги розраховується, зокрема, виходячи з розміру затверджених тарифів та за нормами, затвердженими в установленому порядку.

Виходячи з затверджених Харківською міською радою тарифів на Послуги, а також норм їх надання, розмір плати за Послуги складає 11,54 грн. на 1 мешканця, а не 23,08 грн.

По-третє, КП "КВПВ" в запереченнях зазначає, що в Наказі не йде мова щодо розміру тарифу на 1 людину, а йде мова про впорядкування процедури оплати послуг для квартир із відсутністю зареєстрованих осіб та фактичним проживанням в них двох та більше осіб.

Втім, таке заперечення КП "КВПВ" не може бути прийняте до уваги, оскільки, як вже зазначалося вище, в ході розгляду Справи КП "КВПВ" не надало копій документів, які підтверджують, що у всіх квартирах, в яких відсутні зареєстровані особи, проживає дві чи більше особи. Таким чином, нарахування за Послуги у розмірі 23,08 грн. як за дві особи по всім особовим рахункам, за якими відсутні зареєстровані споживачі, є безпідставними.

По-четверте, КП "КВПВ" в запереченнях зазначає, що прийняття Наказу не призводить до ущемлення інтересів споживачів Послуг, оскільки вони можуть звернутися до КП "КВПВ" для здійснення перерахунку за надані Послуги.

Втім, чинним законодавством не передбачено обов'язку власників квартир, у яких відсутні зареєстровані особи, доводити відсутність в них мешканців. Натомість передбачено лише право споживачів звернутися до надавача послуг з вивезення побутових відходів для здійснення перерахунків за надані послуги у разі їх тимчасової відсутності.

По-п'яте, на думку КП "КВПВ" територіальним відділенням не здійснено розрахунок часток на ринку Послуг, оскільки Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради "Про визначення виконавців послуг з вивезення

побутових відходів у місті Харкові" від 28.12.2011 № 940 виконавцями послуг з вивезення побутових відходів визначено як КП "КВПВ", так і ТОВ «ХАРКІВ ЕКОРЕСУРС» та КП КГ «ХАРКІВКОМУНЧИСТВОД». Таке твердження КП "КВПВ" спростовується наступним.

За наявною у територіального відділення інформацією, ТОВ «ХАРКІВ ЕКОРЕСУРС» надає послуги з вивезення побутових відходів на території приватного сектору м. Харкова. В межах окремих будинків комунальної власності територіальної громади м. Харкова у Шевченківському та Київському районах м. Харкова ТОВ «ХАРКІВ ЕКОРЕСУРС» надає послуги зі збирання комунальних безпечних відходів, непридатних для вторинного використання за замовленням КП "КВПВ" на підставі укладених між ними договорів. Втім, споживачі сплачують вартість послуг зі збирання комунальних безпечних відходів, непридатних для вторинного використання безпосередньо КП "КВПВ" за тарифами, встановленими Рішенням ХМР від 18.02.2015 № 92. Отже, на споживачів, які є власниками квартир, розташованих в межах зазначених житлових будинків, у яких відсутні зареєстровані споживачі, поширюється дія Наказу КП "КВПВ". Таким чином, замовником послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах зазначених житлових будинків є КП "КВПВ", а між споживачами зазначених будинків та ТОВ «ХАРКІВ ЕКОРЕСУРС» відсутні товарно-грошові відносини. Таким чином, ТОВ «ХАРКІВ ЕКОРЕСУРС» не є конкурентом КП "КВПВ" на ринку Послуг.

КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» (попереднє найменування - КП КГ «ХАРКІВКОМУНЧИСТВОД») надає послуги з вивезення рідких побутових відходів, а не твердих побутових відходів.

Враховуючи зазначене, протягом 2016 року, січня-жовтня 2017 року та станом на листопад 2017 року КП "КВПВ" є єдиною організацією, яка надає Послуги в зазначених товарних та Територіальних межах.

По-шосте, КП "КВПВ" в запереченнях зазначає, що територіальне відділення ставить під сумнів дотримання Харківської міською радою конкурентних умов на ринку послуг з вивезення побутових відходів в межах м. Харкова.

Втім, такі твердження КП "КВПВ" не відповідають дійсності, оскільки територіальним відділенням в межах розгляду Справи розглядалися дії саме КП "КВПВ" на предмет дотримання ним законодавства про захист економічної конкуренції, а не Харківської міської ради.

Таким чином, всі заперечення КП "КВПВ" спростовуються матеріалами Справи.

Станом на 28.11.2017 порушення КП "КВПВ" законодавства про захист економічної конкуренції не припинено.

Доказами, які підтверджують вчинення КП "КВПВ" порушення законодавства про захист економічної конкуренції, є документи, що містяться в матеріалах Справи.

Відповідно до фінансового звіту КП "КВПВ" дохід (виручка) підприємства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2016 рік складає 121 573 000 (сто двадцять один мільйон п'ятсот сімдесят три тисячі) гривень.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» (зі змінами), статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 № 291/5482 (зі змінами), та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "КОМПЛЕКС З ВИВОЗУ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ" (ідентифікаційний код – 33290649) відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за підсумками діяльності у 2016 році, січні-жовтні 2017 року та станом на листопад 2017 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах території м. Харкова, на якій розташовані житлові будинки комунальної власності територіальної громади м. Харкова, з часткою 100 %.

2. Визнати, що КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "КОМПЛЕКС З ВИВОЗУ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ" (ідентифікаційний код – 33290649), прийнявши Наказ "Про здійснення нарахування плати за послуги з вивезення побутових відходів" від 28.09.2016 № 302/інф., яким встановлена вартість послуг з вивезення твердих побутових відходів по особовим рахункам, за якими відсутні зареєстровані споживачі, як за двох мешканців, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах території м. Харкова, на якій розташовані житлові будинки комунальної власності територіальної громади м. Харкова.

3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», накласти на КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "КОМПЛЕКС З ВИВОЗУ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ"

(ідентифікаційний код – 33290649) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

4. Зобов'язати КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "КОМПЛЕКС З ВИВОЗУ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ" (ідентифікаційний код – 33290649) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, наведеного у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, шляхом скасування Наказу "Про здійснення нарахування плати за послуги з вивезення побутових відходів" від 28.09.2016 № 302/інф., про що письмово повідомити територіальне відділення в 2-місячний строк з дня отримання рішення.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Гейда І.О.